Ceza Bölümü 2013/36 E. , 2013/39 K.

- **JANDARMA PERSONELI OLAN SANIK HAKKINDA, MÜLKI GÖREVLERI SIRASINDA IŞLEDIĞI ILERI SÜRÜLEN "EMRE ITAATSIZLIKTE ISRAR ETMEK" SUÇU NEDENIYLE AÇILAN KAMU DAVASININ ADLİ YARGI YERINDE GÖRÜLMESININ GEREKTIĞI**

  - UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14

"İçtihat Metni"

Davacı : K.H.

Sanık : Ö.D.

O L A Y : Diyarbakır İl J.K.lığı E Tipi Cezaevi J.Bl.K.lığı emrinde görevli sanık Uzm. J.III.Çvş. Ö.D.'in, Diyarbakır Adliyesinde sevk ve nakil devriyesinde görevli olduğu 20.6.2012 günü, devriye komutanı olarak görev yapmakta olan J.Bçvş. B.D. tarafından jandarma yeleğini giymesi hususunda uyarılmasına rağmen gün içerisinde jandarma yeleğini giymemeye devam ettiği, öğleden sonra saat 16:00 sıralarında duruşmaların sona ermesi nedeniyle hükümlü ve tutukluların ring aracına bindirilmesi sonrasında sanığın çevrede bulunamadığı, devriye komutanı tarafından telefon ile arandığı ve kendisinden iki dakikaya kadar ring aracının bulunduğu yere geleceğinin öğrenildiği, bir müddet sonra gecikmeli olarak ring aracının bulunduğu yere gelen sanığın yine üzerinde görev gereği bulunması gereken jandarma yeleği ile şapkasının bulunmadığı, gecikmesi nedeniyle devriye komutanı tarafından uyarıldığında ise esas duruşa geçmeden elini kolunu sallayıp yukarıya doğru kaldırmak suretiyle, "Niye bağırıyorsun geldik işte! Komutanım sen benden ne istiyorsun milletin içinde bana bağırıyorsun!" şeklinde bağırdığı, ardından orada bulunan J.Er A.Ö.'e yeleğini ve şapkasını nezarethaneden alıp getirmesi hususunda emir verdiği, J.Er A. Ö.'in ise söz konusu jandarma yeleği ile şapkayı bulamayarak geri gelmesi üzerine "Yapacak olduğun işi …….. lan" şeklinde sözler söylediği, daha sonra kendisinin giderek söz konusu malzemeleri bulup geldiği ve akabinde de devriye aracının arka kısmına bindiği, böylece, hizmete ilişkin emre rağmen jandarma yeleğini giymemek suretiyle emre itaatsizlikte ısrar suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun 87/1. maddesinin "hizmete ilişkin emri hiç yapmayan asker kişiler" cümlesi uyarınca cezalandırılması istemiyle 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 13.9.2012 gün ve E:2012/1268, K:2012/443 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

7. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 17.10.2012 gün ve E:2012/965, K:2012/455 sayıyla, tutuklu ve hükümlülerin adliyeye götürülmesi görevinin jandarmanın mülki görevleri içersinde yer aldığı, bahsedilen emrin bu göreve ilişkin bulunduğu ve bu görev sırasında verildiği, askeri hizmetle bir ilgisinin bulunmadığı açıklanarak, sanığı yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Diyarbakır 6. Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

DİYARBAKIR 6. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ:17.1.2013 gün ve E:2013/17, K:2013/63 sayıyla, sanığı, işlediği ileri sürülen emre itaatsizlikte ısrar etmek suçu nedeniyle, suçun askeri suç olmasından dolayı, yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesine itiraz yolu açık olmak üzere görevsizlik kararı vermiş, dava dosyası, kendisine gelmekle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

Mahkememize gönderilen dava dosyasında, Uyuşmazlık Mahkemesi'nce 1.7.2013 gün ve E:2013/19, K:2013/22 sayılı karar ile adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı kesinleşmeden dava dosyası Mahkememize gönderildiğinden, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1 ve 14. maddesinde belirtilen koşullar oluşmadığından, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yöntemine uygun bulunmayan başvurunun reddine karar verilip dosyanın Mahkemesine gönderilmesinden sonra, dosyadaki eksiklik giderilip, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararı kesinleştirilerek dava dosyası, aynı Mahkemece, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler; Ahmet KARADAVUT, Davut TELLİ, Şuayip ŞEN, Haluk ZEYBEL, Mehmet AVCIOĞLU, Levent BİLGİ'nin katılımlarıyla yapılan 30.12.2013 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Eser Cihat POYRAZ'ın davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmekte iken, maddenin "….askeri mahallerde…." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 26.6.2012 tarih ve 28335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15.3.2012 gün ve E:2011/30, K:2012/36 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Ancak, sanık Jandarma Personeli olduğuna göre, Jandarmanın hangi nitelikteki görevler ile görevlendirildiğine ilişkin yasal düzenlemenin göz önünde tutulması, suça konu olayın meydana geldiği sırada yerine getirilmekte olan görevin, Yasa'da belirtilen görevlerden hangisine uygun olduğunun incelenmesi, görevli yargı yerinin buna göre belirlenmesi gerekmektedir.

2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev Ve Yetkileri Kanunu'nun 7. maddesinde, Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri:

a) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak,

b) Adli görevleri;

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek,

c) Askeri görevleri;

Askeri kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığı'nca verilen görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri;

Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak, şeklinde sayılmıştır.

Jandarma Teşkilatı Görev Ve Yetkileri Yönetmeliğinin, "Mülki Görevlerin Esasları" başlığı altında düzenlenen 45. maddesinde, "Jandarma:

a.Halkın can, ırz ve malını korur.

b…….

……..

h.Ceza infaz kurumlarının ve tutukevlerinin dış korumalarını sağlayıcı önlemleri alır. Tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakilleriyle muhafazalarını sağlar" denilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, dosya içinde mevcut bilgi ve belgelerden, sanığın olay sırasında, E Tipi Cezaevi Jandarma Bölük Komutanlığından, Diyarbakır Adliyesine tutuklu ve hükümlüleri götürmek üzere sevk devriyesi olarak görevlendirildiği, bu görevin de jandarmanın askerlik görevi ile ilgili olmayıp mülki görevlerinden olan tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakilleri ile ilgili olduğu açıktır.

2803 sayılı Kanun'un 15 ve Yönetmeliğin 186. maddelerine göre jandarma personelinin ancak askeri hizmete ilişkin eylemlerinden dolayı askeri yargıya tabi bulundukları kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, asker kişi sanığın mülki görevleri sırasında işlediği ileri sürülen suç nedeniyle hakkında açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi ve Diyarbakır 6. Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Diyarbakır 6. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 17.1.2013 gün ve E:2013/17, K:2013/63 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 30.12.2013 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.